

I

(Teisėkūros procedūra priimami aktai)

DIREKTYVOS

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA (ES) 2015/412

2015 m. kovo 11 d.

kuria iš dalies keičiamos Direktyvos 2001/18/EB nuostatos dėl valstybių narių galimybės savo teritorijoje riboti ar drausti genetiškai modifikuotų organizmų (GMO) auginimą

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 114 straipsnį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽¹⁾,

atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę ⁽²⁾,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros ⁽³⁾,

kadangi:

- (1) Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/18/EB ⁽⁴⁾ ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1829/2003 ⁽⁵⁾ nustatyta išsami teisinė leidimų genetiškai modifikuotiems organizmams (toliau – GMO) išdavimo sistema, kuri visapusiškai taikoma GMO, skirtiems naudoti auginimo tikslais visoje Sąjungoje, tiekiamiems kaip sėklos ar kita augalų dauginamoji medžiaga (toliau – auginti skirti GMO);
- (2) pagal tą teisinę sistemą, prieš išduodant leidimą auginti skirtus GMO tiekti Sąjungos rinkai, turi būti atliekamas atskiras rizikos vertinimas pagal Direktyvos 2001/18/EB II priedą, atsižvelgiant į tiesioginį, netiesioginį, greitą ir uždelstą poveikį, taip pat į bendrą ilgalaikį poveikį žmonių sveikatai ir aplinkai. Minėtame rizikos vertinime pateikiamos mokslinės rekomendacijos su informacija, kuri yra svarbi sprendimų priėmimo procesui, o jį atlikus priimamas rizikos valdymo sprendimas. Tos leidimų išdavimo procedūros tikslas – užtikrinti aukštą žmonių gyvybės ir sveikatos, gyvūnų sveikatos ir gerovės, aplinkos ir vartotojų interesų apsaugos lygį tuo pačiu užtikrinant veiksmingą vidaus rinkos veikimą. Visoje Sąjungos teritorijoje turėtų būti pasiektas ir išsaugotas vienodas aukštas sveikatos, aplinkos ir vartotojų apsaugos lygis. Pagal Direktyvą 2001/18/EB ir vėliau ją įgyvendinant turėtų būti visada atsižvelgiama į atsargumo principą;
- (3) vadovaujantis 2008 m. gruodžio 4 d. patvirtintomis Tarybos išvadomis dėl genetiškai modifikuotų organizmų (toliau – 2008 m. Tarybos išvados), turi būti patobulintas teisinės GMO leidimų išdavimo sistemos įgyvendinimas.

⁽¹⁾ OL C 54, 2011 2 19, p. 51.

⁽²⁾ OL C 102, 2011 4 2, p. 62.

⁽³⁾ 2011 m. liepos 5 d. Europos Parlamento pozicija (OL C 33 E, 2013 2 5, p. 350) ir 2014 m. liepos 23 d. Tarybos pozicija, priimta per pirmąjį svarstymą (OL C 349, 2014 10 3, p. 1). 2015 m. sausio 13 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2015 m. kovo 2 d. Tarybos sprendimas.

⁽⁴⁾ 2001 m. kovo 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/18/EB dėl genetiškai modifikuotų organizmų apgalvoto išleidimo į aplinką ir panaikinanti Tarybos direktyvą 90/220/EEB (OL L 106, 2001 4 17, p. 1).

⁽⁵⁾ 2003 m. rugsėjo 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1829/2003 dėl genetiškai modifikuoto maisto ir pašarų (OL L 268, 2003 10 18, p. 1).

Šiomis aplinkybėmis rizikos vertinimo taisyklės prirėikus turėtų būti reguliariai atnaujinamos, kad būtų atsižvelgta į nuolat besikeičiančias mokslines žinias ir tyrimų procedūras, visų pirma susijusias su ilgalaikiu genetiškai modifikuotų kultūrų poveikiu aplinkai, taip pat su jų galimu poveikiu atsitiktinai paveiktiems organizmams, į priimančiųjų aplinkų ir geografinių sričių, kuriose gali būti auginami genetiškai modifikuoti augalai, ypatumus, ir į kriterijus bei reikalavimus, taikomus vertinant pesticidus gaminančius GMO ir herbicidams atsparius GMO. Todėl Direktyvos 2001/18/EB priedai turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeisti;

- (4) turi būti ne tik išduotas leidimas genetiškai modifikuotas rūšis tiekti rinkai – jos taip pat turi atitikti Sąjungos teisėje nustatytus reikalavimus dėl prekybos sėkla ir augalų dauginamąja medžiaga, nustatytus visų pirma Tarybos direktyvose 66/401/EEB ⁽¹⁾, 66/402/EEB ⁽²⁾, 68/193/EEB ⁽³⁾, 98/56/EB ⁽⁴⁾, 1999/105/EB ⁽⁵⁾, 2002/53/EB ⁽⁶⁾, 2002/54/EB ⁽⁷⁾, 2002/55/EB ⁽⁸⁾, 2002/56/EB ⁽⁹⁾, 2002/57/EB ⁽¹⁰⁾ ir 2008/90/EB ⁽¹¹⁾. Iš išvardytų direktyvų direktyvose 2002/53/EB ir 2002/55/EB pateikiama nuostatų, pagal kurias valstybėms narėms leidžiama tam tikromis aiškiai apibrėžtomis sąlygomis drausti naudoti konkrečią veislę visoje jų teritorijoje ar jos dalyje arba nustatyti atitinkamas konkrečios veislės augalų auginimo sąlygas;
- (5) kai pagal Sąjungos teisinę sistemą dėl GMO išduodamas leidimas auginimo tikslais naudoti GMO ir jis atitinka konkrečiai veislei, kurią numatoma tiekti rinkai, taikomus Sąjungos teisės, reglamentuojančios sėklų ir augalų dauginamosios medžiagos tiekimą rinkai, reikalavimus, valstybėms narėms neleidžiama drausti, riboti ar varžyti jo laisvos apyvartos savo teritorijoje, išskyrus Sąjungos teisėje apibrėžtomis sąlygomis;
- (6) patirtis parodė, kad GMO auginimo klausimas nuodugniau sprendžiamas valstybių narių lygmeniu. Klausimai dėl GMO tiekimo rinkai ir importo turėtų ir toliau būti reguliuojami Sąjungos lygmeniu, kad būtų išsaugota bendroji rinka. Vis dėlto auginimo klausimą tam tikrais atvejais gali reikėti spręsti lanksčiau, nes šiam klausimui dėl jo sąsajos su žemės naudojimu, vietinėmis žemės ūkio struktūromis ir buveinių, ekosistemų bei kraštovaizdžių apsauga arba priežiūra būdingi ryškūs nacionaliniai, regioniniai ir vietos aspektai. Remiantis Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 2 straipsnio 2 dalimi, valstybėms narėms suteikiama galimybė priimti teisiškai privalomus aktus, kuriais ribojamas arba draudžiamas GMO auginimas jų teritorijoje, po to, kai buvo išduotas leidimas tokius GMO tiekti Sąjungos rinkai. Vis dėlto, dėl tokio lankstumo neturėtų būti daromas neigiamas poveikis bendrai leidimų išdavimo procedūrai, visų pirma vertinimo procesui, kuri pirmiausia atlieka Europos maisto saugos tarnyba (toliau – Tarnyba);
- (7) praemyje kai kurios valstybės narės, siekdamos riboti arba uždrausti GMO auginimą, pasinaudojo apsaugos sąlygomis ir priemonėmis kilus pavojui pagal Direktyvos 2001/18/EB 23 straipsnį ir Reglamento (EB) Nr. 1829/2003 34 straipsnį dėl to, kad, priklausomai nuo konkretaus atvejo, jos rėmėsi nauja ar papildoma informacija, gauta po to, kai buvo duotas sutikimas, ir galinčia paveikti rizikos aplinkai vertinimą, arba dėl to, kad naujai įvertino turimą informaciją. Kitos valstybės narės pasinaudojo pranešimo procedūra, nustatyta SESV 114 straipsnio 5 ir 6 dalyse, pagal kurią reikalaujama pateikti naujų mokslinių įrodymų, susijusių su aplinkos arba darbo aplinkos apsauga. Be to, su GMO auginimu susijusių sprendimų priėmimo procesas pasirodė esantis itin sudėtingas atsižvelgiant į iškeltus nacionalinių subjektų susirūpinimą keliančius klausimus, kurie yra susiję ne tik su GMO saugumo sveikatos ar aplinkos požiūriu aspektais;
- (8) tokiomis aplinkybėmis atrodo tikslinga vadovaujantis subsidiarumo principu valstybėms narėms suteikti daugiau lankstumo spręsti, ar jos nori, kad jų teritorijoje būtų auginami GMO, nedarant poveikio Sąjungos GMO leidimų išdavimo sistemoje nustatytam rizikos vertinimui nei leidimų išdavimo procedūros metu, nei po jos, ir neatsižvelgiant į priemones, kurių GMO auginančios valstybės narės turi teisę arba privalo imtis pagal Direktyvą 2001/18/EB, kad išvengtų netyčinio GMO atsiradimo kituose produktuose. Tos galimybės suteikimu valstybėms

⁽¹⁾ 1966 m. birželio 14 d. Tarybos direktyva 66/401/EEB dėl prekybos pašarinių augalų sėkla (OL L 125, 1966 7 11, p. 2298).

⁽²⁾ 1966 m. birželio 14 d. Tarybos direktyva 66/402/EEB dėl prekybos javų sėkla (OL L 125, 1966 7 11, p. 2309).

⁽³⁾ 1968 m. balandžio 9 d. Tarybos direktyva 68/193/EEB dėl prekybos vynuogių dauginimo medžiaga (OL L 93, 1968 4 17, p. 15).

⁽⁴⁾ 1998 m. liepos 20 d. Tarybos direktyva 98/56/EB dėl prekybos dekoratyvinių augalų dauginamąja medžiaga (OL L 226, 1998 8 13, p. 16).

⁽⁵⁾ 1999 m. gruodžio 22 d. Tarybos direktyva 1999/105/EB dėl prekybos miško dauginamąja medžiaga (OL L 11, 2000 1 15, p. 17).

⁽⁶⁾ 2002 m. birželio 13 d. Tarybos direktyva 2002/53/EB dėl bendrojo žemės ūkio augalų veislių katalogo (OL L 193, 2002 7 20, p. 1).

⁽⁷⁾ 2002 m. birželio 13 d. Tarybos direktyva 2002/54/EB dėl prekybos runkelių sėkla (OL L 193, 2002 7 20, p. 12).

⁽⁸⁾ 2002 m. birželio 13 d. Tarybos direktyva 2002/55/EB dėl prekybos daržovių sėkla (OL L 193, 2002 7 20, p. 33).

⁽⁹⁾ 2002 m. birželio 13 d. Tarybos direktyva 2002/56/EB dėl prekybos sėklinėmis bulvėmis (OL L 193, 2002 7 20, p. 60).

⁽¹⁰⁾ 2002 m. birželio 13 d. Tarybos direktyva 2002/57/EB dėl prekybos aliejinių ir pluoštinių augalų sėkla (OL L 193, 2002 7 20, p. 74).

⁽¹¹⁾ 2008 m. rugsėjo 29 d. Tarybos direktyva 2008/90/EB dėl prekybos vaisinių augalų dauginamąja medžiaga ir sodininkystei skirtais vaisiniais augalais (OL L 267, 2008 10 8, p. 8).

narėms galėtų būti patobulintas leidimų GMO suteikimo procesas ir tuo pačiu galėtų būti užtikrinta vartotojų, ūkininkų bei veiklos vykdytojų pasirinkimo laisvė ir užtikrinta daugiau aiškumo susijusiems suinteresuotiesiems subjektams GMO auginimo Sąjungoje srityje. Todėl šia direktyva turėtų būti sudarytos palankesnės sąlygos sklandžiam vidaus rinkos veikimui;

- (9) siekiant užtikrinti, kad dėl GMO auginimo kituose produktuose neatsirastų nepageidautinų GMO, ir kartu laikantis subsidiarumo principo, ypatingą dėmesį reikėtų skirti galimo tarpvalstybinio GMO išplitimo iš valstybės narės, kur juos auginti leidžiama, į kaimyninę valstybę narę, kur jie yra uždrausti, prevencijai, nebent susijusios valstybės narės sutartų, kad dėl tam tikrų geografinių sąlygų tai nebūtina;
- (10) 2010 m. liepos 13 d. Komisijos rekomendacijoje ⁽¹⁾ pateikiamos gairės valstybėms narėms dėl sambūvio priemonių plėtojimo, be kita ko, pasienio teritorijose. Rekomendacijoje skatinamas valstybių narių tarpusavio bendradarbiavimas siekiant įgyvendinti atitinkamas priemones valstybių narių pasienio teritorijose, kad būtų išvengta nepageidautinų tarpvalstybinio GMO plitimo padarinių;
- (11) leidimo konkrečiam GMO išdavimo procedūros metu valstybei narei turėtų būti suteikta galimybė reikalauti patikslinti pranešimo/paraiškos, pateikto (-os) pagal Direktyvos 2001/18/EB C dalį arba Reglamento (EB) Nr. 1829/2003 5 ir 17 straipsnius, geografinę taikymo sritį, kad tos valstybės narės teritorija arba jos dalis nebūtų įtraukta į auginimo zoną. Komisija turėtų nedelsiant pateikti pagrįstą valstybės narės reikalavimą pranešėjui/pareiškėjui, o pranešėjas/pareiškėjas į tą reikalavimą turėtų atsakyti per nustatytą terminą;
- (12) pranešimo/paraiškos geografinę taikymo sritis turėtų būti atitinkamai patikslinta, nebent pranešėjas/pareiškėjas patvirtintų pranešimo/paraiškos geografinę taikymo sritį per nustatytą terminą, kuris pradedamas skaičiuoti nuo tos dienos, kurią Komisija perduoda tą reikalavimą. Tačiau, toks patvirtinimas nedaro poveikio Komisijos įgaliojimams atitinkamai pagal Direktyvos 2001/18/EB 19 straipsnį arba Reglamento (EB) Nr. 1829/2003 7 ir 19 straipsnius prireikus atlikti tokį patikslinimą atsižvelgiant į Tarnybos atliktą rizikos aplinkai vertinimą;
- (13) nors tikimasi, kad didžioji pagal šią direktyvą priimtų apribojimų ir draudimų dalis bus įgyvendinta sutikimo/leidimų suteikimo arba jų pratęsimo stadijoje, taip pat turėtų būti numatyta galimybė valstybėms narėms patvirtinti Sąjungos teisę atitinkančias pagrįstas priemones, kuriomis apribojamas arba uždraudžiamas GMO arba GMO grupės, nustatytos pagal kultūrą ar savybę, kuriems anksčiau buvo suteiktas leidimas, auginimas visoje jų teritorijoje arba jos dalyje, remiantis kitais ir papildančiais pagrindais, nei pagal suderintą Sąjungos taisyklių rinkinį, t. y. Direktyvą 2001/18/EB ir Reglamentą (EB) Nr. 1829/2003, įvertinti pagrindai. Tie pagrindai gali būti susiję su aplinkos ar žemės ūkio politikos tikslais ar kitais įtikinamais pagrindais, kaip antai miesto ir kaimo planavimu, žemės naudojimu, socialiniais ir ekonominiais padariniais, sambūviu ir viešąja politika. Tais pagrindais gali būti remiamasi atskirai arba remiamasi jų deriniu, atsižvelgiant į valstybės narės, regiono ar vietovės, kuriuose bus taikomos tos priemonės, konkrečias aplinkybes;
- (14) Sąjungoje pasirinktas žmonių ar gyvūnų sveikatos ir aplinkos apsaugos lygis sudaro sąlygas visoje Sąjungoje atlikti vienodus mokslinius įvertinimus, ir ši direktyva tos padėties neturėtų pakeisti. Todėl, siekiant užkirsti kelią kišimuisi į įgaliojimus, kurie pagal Direktyvą 2001/18/EB ir Reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 suteikti rizikos vertintojams ir rizikos valdytojams, valstybė narė turėtų remtis tik tais su aplinkos politikos tikslais susijusiais pagrindais, kurie apima kitą poveikį aplinkai, nei rizikos sveikatai ir aplinkai, vertinamos atliekant Direktyvoje 2001/18/EB ir Reglamente (EB) Nr. 1829/2003 numatytas leidimų išdavimo procedūras, kaip antai žemės ūkio praktikų, kurias taikant gali būti geriau suderinama gamyba ir ekosistemų tvarumas, išsaugojimas ir vystymas, arba vietos biologinės įvairovės išsaugojimas, be kita ko, tam tikrų buveinių ir ekosistemų arba tam tikrų tipų gamtos ir kraštovaizdžio savybių išlaikymas bei specifinių ekosistemų funkcijų ir paslaugų išsaugojimas, ir tą rizikos vertinimą papildo;
- (15) valstybės narės taip pat turėtų galėti pagrįsti pagal Direktyvą 2001/18/EB priimamus savo sprendimus remdamosi pagrindais, susijusiais su socialiniu ir ekonominiu poveikiu, kuris gali atsirasti dėl GMO auginimo atitinkamos valstybės narės teritorijoje. Nors sambūvio priemonės nagrinėtos 2010 m. liepos 13 d. Komisijos rekomendacijoje, valstybėms narėms taip pat turėtų būti palikta galimybė pagal šią direktyvą patvirtinti priemones, kuriomis ribojamas arba draudžiamas GMO, kuriems išduotas leidimas, auginimas visoje jų teritorijoje arba jos dalyje. Tie

⁽¹⁾ 2010 m. liepos 13 d. Komisijos rekomendacija dėl nacionalinių sambūvio priemonių, kuriomis siekiama išvengti netyčinio GMO atsiradimo tradicinėse ir ekologiškose kultūrose, rengimo gairių (OL C 200, 2010 7 22, p. 1).

pagrindai gali būti susiję su didele sambūvio priemonių kaina, su tuo, kad dėl specifinių geografinių sąlygų, pavyzdžiui, mažų salų ar kalnų teritorijų, sambūvio priemonių yra praktiškai nenaudinga arba neįmanoma įgyvendinti, arba su poreikiu užkirsti kelią GMO buvimui kituose produktuose, kaip antai konkrečiuose ar tam tikruose produktuose. Be to, kaip buvo prašoma 2008 m. Tarybos išvadose, Komisija pateikė Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitą dėl GMO auginimo socialinių ir ekonominių padarinių. Toje ataskaitoje pateiktos išvados gali suteikti vertingos informacijos valstybėms narėms, svarstančioms galimybę priimti sprendimus remiantis šia direktyva. Su žemės ūkio politikos tikslais susiję pagrindais gali būti, pavyzdžiui, poreikis išsaugoti žemės ūkio gamybos įvairovę ir poreikis užtikrinti sėklų ir augalų dauginamosios medžiagos grynumą. Valstybėms narėms taip pat turėtų būti leista pagrįsti priemones kitais pagrindais, kurie gali apimti žemės naudojimą, miestų ir kaimo vietovių planavimą ar kitus pagrįstus veiksnius, pavyzdžiui, susijusius su kultūros tradicijomis;

- (16) pagal šią direktyvą priimti apribojimai ar draudimai turėtų būti taikomi auginimui, bet ne genetiškai modifikuotų sėklų ir augalų dauginamosios medžiagos bei produktų, kuriuose jų yra, taip pat jų derliaus produktų laisvai apyvartai ir importui, ir taip pat turėtų atitikti Sutartis, visų pirma nacionalinių ir nenacionalinių produktų nediskriminavimo principą, proporcingumo principą ir SESV 34 ir 36 straipsnius bei 216 straipsnio 2 dalį;
- (17) pagal šią direktyvą valstybių narių priimtoms priemonėms turėtų būti taikoma tikrinimo ir informacijos procedūra Sąjungos lygmeniu. Atsižvelgiant į Sąjungos tikrinimo ir informavimo lygį, nebūtina papildomai numatyti taikyti Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 98/34/EB⁽¹⁾. Valstybės narės gali apriboti arba uždrausti GMO auginimą visoje savo teritorijoje arba jos dalyje nuo Sąjungos leidimo įsigaliojimo dienos ir per visą sutikimo/leidimo galiojimo laikotarpį, su sąlyga, kad pasibaigė nustatytas sustabdymo laikotarpis, per kurį Komisijai buvo suteikta galimybė pateikti pastabų dėl siūlomų priemonių. Taigi atitinkama valstybė narė ne vėliau kaip prieš 75 dienas iki tų priemonių patvirtinimo turėtų perduoti Komisijai jų projektą, kad Komisija turėtų galimybę dėl jo pateikti pastabas, ir tuo laikotarpiu turėtų netvirtinti ir neįgyvendinti tų priemonių. Pasibaigus nustatytam sustabdymo laikotarpiui valstybė narė turėtų turėti galimybę patvirtinti priemones tokias, kaip buvo pasiūlyta iš pradžių, arba iš dalies jas pakeitusi atsižvelgdama į Komisijos pastabas;
- (18) nustatytu sustabdymo laikotarpiu pareiškėjas/leidimo turėtojas, kuriam turėtų įtakos priemonės, kuriomis ribojamas arba draudžiamas GMO auginimas valstybėje narėje, turėtų nevykdyti jokios veiklos, susijusios su to GMO auginimu toje valstybėje narėje;
- (19) valstybių narių sprendimais riboti arba uždrausti GMO auginimą visoje savo teritorijoje arba jos dalyje neturėtų būti užkertamas kelias vykdyti biotechnologijų srities mokslinius tyrimus su sąlyga, kad vykdant tokius tyrimus laikomasi visų būtinų saugumo priemonių, susijusių su žmonių ar gyvūnų sveikata ir aplinkos apsauga, ir kad šia veikla nepažeidžiami pagrindai, kuriais remiantis buvo įvestas apribojimas ar draudimas. Be to, Taryba ir valstybės narės turėtų siekti sukurti platų visų mokslo sričių, įskaitant su ekologiniais klausimais susijusias sritis, mokslinių organizacijų tinklą, ir turėtų bendradarbiauti, kad anksti nustatytų galimus mokslinių nuomonių skirtumus, siekiant išspręsti arba išsiaiškinti ginčytinus mokslinius klausimus. Komisija ir valstybės narės turėtų užtikrinti, kad būtų užtikrinti išteklių, būtinų nepriklausomiems moksliniams tyrimams dėl galimo apgalvoto GMO išleidimo į aplinką ar tiekimo rinkai keliamo pavojaus, ir kad nepriklausomi mokslininkai turėtų prieigą prie visos reikiamos medžiagos, kartu užtikrinant intelektinės nuosavybės teisių laikymąsi;
- (20) kadangi moksliniai duomenys yra svarbūs priimant sprendimus dėl GMO uždraudimo ar patvirtinimo, Taryba turėtų rinkti ir analizuoti, rizikos ir pavojaus žmogaus sveikatai ar aplinkai mokslinių tyrimų rezultatus ir pranešti rizikos valdytojams apie visus naujus rizikos veiksnius. Tokia informacija turėtų būti viešai prieinama;
- (21) valstybė narė turėtų turėti galimybę prašyti kompetentingos institucijos ar Komisijos visą jos teritoriją arba jos dalį vėl įtraukti į sutikimo/leidimo geografinę taikymo sritį, kuriai ji anksčiau nebuvo priskirta. Tuo atveju neturėtų reikėti prašymą perduoti sutikimo/leidimo turėtojui ir prašyti jo pritarimo. Rašytinį sutikimą išdavusi kompetentinga institucija ar Komisija atitinkamai pagal Direktyvą 2001/18/EB arba Reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 turėtų atitinkamai iš dalies pakeisti sutikimo arba sprendimo išduoti leidimą geografinę taikymo sritį;

⁽¹⁾ 1998 m. birželio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 98/34/EB, nustatanti informacijos apie techninius standartus, reglamentus ir informacinės visuomenės paslaugų taisykles teikimo tvarką (OL L 204, 1998 7 21, p. 37).

- (22) rašytiniai sutikimai arba sprendimai išduoti leidimą, kurie buvo išduoti ar priimti apribojant geografinę taikymo sritį tam tikromis vietovėmis, arba valstybių narių pagal šią direktyvą patvirtintos priemonės, kuriomis ribojamas arba draudžiamas GMO auginimas, neturėtų užkirsti kelio kitoms valstybėms narėms naudoti GMO, kuriems išduotas leidimas, arba riboti jų naudojimo. Be to, ši direktyva ir pagal ją patvirtintos nacionalinės priemonės neturėtų daryti poveikio Sąjungos teisės aktų reikalavimams, susijusiems su netyčiniu ir atsitiktiniu GMO atsiradimu genetiškai nemodifikuotų veislių sėkloje ir augalų dauginamojoje medžiagoje, taip pat neturėtų užkirsti kelio auginti tuos reikalavimus atitinkančių veislių;
- (23) Reglamente (EB) Nr. 1829/2003 nustatyta, kad Direktyvos 2001/18/EB A ir D dalių nuorodos į GMO, kuriems leidimai išduoti remiantis tos direktyvos C dalimi, yra vienodai taikomos ir tiems GMO, kuriems leidimai išduoti pagal tą reglamentą. Todėl pagal Direktyvą 2001/18/EB patvirtintos valstybių narių priemonės turėtų būti taikomos ir GMO, kuriems leidimai išduoti pagal Reglamentą (EB) Nr. 1829/2003;
- (24) šia direktyva nedaromas poveikis valstybių narių pareigoms, susijusioms su tradicinių sėklų, augalų dauginamosios medžiagos ir derliaus produktų laisvu judėjimu pagal atitinkamą Sąjungos teisę, laikantis SESV;
- (25) siekiant užtikrinti aukštą vartotojų apsaugos lygį, valstybės narės ir ūkio subjektai taip pat turėtų imtis efektyvių ženklavimo ir informavimo priemonių pagal Reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1830/2003 ⁽¹⁾, kad būtų užtikrintas skaidrumas dėl GMO buvimo produktuose;
- (26) siekiant šios direktyvos tikslus suderinti su teisėtais ekonominės veiklos vykdytojų interesais, susijusiais su GMO, kuriems suteikti leidimai arba kurių atžvilgiu vyko leidimų suteikimo procesas, iki šios direktyvos įsigaliojimo turėtų būti numatytos tinkamos pereinamojo laikotarpio priemonės. Pereinamojo laikotarpio priemonės taip pat yra pagrįstos, atsižvelgiant į poreikį išvengti galimų konkurencijos iškraipymų, kurių atsirastų esamiems leidimų turėtojams taikant kitas sąlygas nei būsimiems leidimų prašytojams. Siekiant teisinio tikrumo, laikotarpio, kuriuo gali būti priimamos tokios pereinamojo laikotarpio priemonės, trukmė turėtų būti ne ilgesnė, nei būtina siekiant užtikrinti sklandų perėjimą prie naujos tvarkos. Todėl tokiais pereinamojo laikotarpio priemonėmis valstybėms narėms turėtų būti suteikta galimybė šios direktyvos nuostatas taikyti produktams, kuriems leidimai suteikti arba kurių atžvilgiu leidimų suteikimo procesas vyko iki šios direktyvos įsigaliojimo, su sąlyga, kad nedaroma poveikio jau teisėtai pasodintoms genetiškai modifikuotų veislių sėkloms ir augalų dauginamajai medžiagai;
- (27) Direktyvos 2001/18/EB 26b ir 26c straipsniuose išdėstytos nuostatos taikomos nedarant poveikio tos direktyvos 23 straipsniui, taip pat Reglamento (EB) Nr. 1829/2003 34 straipsniui;
- (28) todėl Direktyva 2001/18/EB turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeista,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 straipsnis

Direktyva 2001/18/EB iš dalies keičiama taip:

1. 26a straipsnyje įterpiama ši dalis:

„1a Nuo 2017 m. balandžio 3 d. valstybės narės, kuriose auginami GMO, turi imtis atitinkamų priemonių savo teritorijos pasienio zonose siekdamas išvengti galimo GMO plitimo į kaimynines valstybes nares, kuriose GMO auginti draudžiama, nebent tokios priemonės nereikalingos dėl tam tikrų geografinių sąlygų. Apie tas priemones pranešama Komisijai.“

⁽¹⁾ 2003 m. rugsėjo 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1830/2003 dėl genetiškai modifikuotų organizmų ir iš jų pagamintų maisto produktų ir pašarų susekamumo ir ženklavimo ir iš dalies pakeičiantis Direktyvą 2001/18/EB (OL L 268, 2003 10 18, p. 24).

2. Įterpiami šie straipsniai:

„26b straipsnis

Auginimas

1. Leidimo konkrečiam GMO išdavimo procedūros metu arba atnaujinant sutikimą (leidimą) valstybė narė gali pareikalauti, kad būtų patikslinta rašytinio sutikimo arba leidimo geografinė taikymo sritis, kad visa tos valstybės narės teritorija ar jos dalis nebūtų įtraukta į auginimo zoną. Tas reikalavimas Komisijai perduodamas ne vėliau kaip per 45 dienas nuo šios direktyvos 14 straipsnio 2 dalyje nurodytos įvertinimo ataskaitos išplatavimo arba Reglamento (EB) Nr. 1829/2003 6 straipsnio 6 dalyje ir 18 straipsnio 6 dalyje nurodytos Europos maisto saugos tarnybos nuomonės gavimo dienos. Komisija nedelsdama pateikia valstybės narės reikalavimą pranešėjui/pareiškėjui ir kitoms valstybėms narėms. Komisija padaro reikalavimą viešai prieinamu, pasinaudodama elektroninėmis priemonėmis.

2. Per 30 dienų nuo tos dienos, kai Komisija pateikė tą reikalavimą, pranešėjas/pareiškėjas gali patikslinti arba patvirtinti jo pradinio pranešimo/paraiškos geografinę taikymo sritį.

Jei patvirtinimo negauta, pranešimo/paraiškos geografinė taikymo sritis patikslinama rašytiniame sutikime arba leidime, kuris išduodamas pagal šią direktyvą ir, kai taikytina, sprendime, priimamame pagal šios direktyvos 19 straipsnį, taip pat sprendime dėl leidimo išdavimo, kuris priimamas pagal Reglamento (EB) Nr. 1829/2003 7 ir 19 straipsnius.

Tuomet pagal šią direktyvą išduodamas rašytinis sutikimas ir, kai taikytina, pagal šios direktyvos 19 straipsnį priimamas sprendimas, taip pat sprendimas dėl leidimo išdavimo, priimamas pagal Reglamento (EB) Nr. 1829/2003 7 ir 19 straipsnius, turi būti išduotas remiantis patikslinta pranešimo/paraiškos geografinė taikymo sritimi.

Jei pagal šio straipsnio 1 dalį reikalavimas perduodamas Komisijai po šios direktyvos 14 straipsnio 2 dalyje nurodytos įvertinimo ataskaitos išplatavimo arba Reglamento (EB) Nr. 1829/2003 6 straipsnio 6 dalyje ir 18 straipsnio 6 dalyje nurodytos Europos maisto saugos tarnybos nuomonės gavimo dienos, šios direktyvos 15 straipsnyje nustatyti laikotarpiai, per kuriuos turi būti išduotas rašytinis sutikimas, arba, atitinkamais atvejais, Reglamento (EB) Nr. 1829/2003 7 ir 19 straipsniuose nustatyti laikotarpiai, per kurios Komitetui turi būti pateiktas sprendimo projektas, vieną kartą pratęsimi 15 dienų, neatsižvelgiant į tai, kiek valstybių narių pateikė tokius reikalavimus.

3. Jei pagal šio straipsnio 1 dalį reikalavimo nepateikta, arba jeigu pranešėjas/pareiškėjas patvirtino jo pradinio pranešimo/paraiškos geografinę taikymo sritį, valstybė narė gali patvirtinti priemones, kuriomis apribojamas arba uždraudžiamas GMO arba GMO grupės, nustatytos pagal kultūrą ar savybę, kuriems buvo suteiktas leidimas pagal šios direktyvos C dalį arba Reglamentą (EB) Nr. 1829/2003, auginimas visoje jos teritorijoje arba jos dalyje, su sąlyga, kad tokios priemonės atitinka Sąjungos teisę, yra pagrįstos, proporcingos, nediskriminacinės ir, be kita ko, yra grindžiamos įtikinamais pagrindais, kaip antai susijusiais su:

- a) aplinkos politikos tikslais;
- b) miesto ir kaimo planavimu;
- c) žemės naudojimui;
- d) socialiniu ir ekonominiu poveikiu;
- e) GMO buvimo kituose produktuose išvengimu, nedarant poveikio 26a straipsniui;
- f) žemės ūkio politikos tikslais;
- g) viešąja politika.

Tais pagrindais gali būti remiamasi atskirai arba jų deriniu, išskyrus g punkte nurodytą motyvą, kuriuo negali būti remiamasi atskirai, atsižvelgiant į konkrečias aplinkybes valstybėje narėje, regione arba vietovėje, kuriuose tos priemonės bus taikomos, tačiau bet kuriuo atveju jeigu jie neprieštarauja pagal šią direktyvą arba Reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 atliktam rizikos aplinkai įvertinimui.

4. Valstybė narė, ketinanti patvirtinti priemones pagal šio straipsnio 3 dalį, pateikia tų priemonių projektą ir atitinkamus pagrindus, kuriais remiamasi, Komisijai. Tas perdavimas gali būti atliekamas prieš užbaigiant GMO skirto leidimo išdavimo procedūrą pagal šios direktyvos C dalį arba Reglamentą (EB) Nr. 1829/2003. Per 75 dienų laikotarpį, pradedamą skaičiuoti nuo tokio perdavimo dienos:

- a) atitinkama valstybė narė susilaiko nuo tų priemonių tvirtinimo ir jų neįgyvendina;
- b) atitinkama valstybė narė užtikrina, kad ūkio subjektai susilaikytų nuo susijusio (-ų) GMO sėjos ar sodinimo; ir
- c) Komisija gali pateikti pastabų, kurios, jos nuomone, yra tinkamos.

Pasibaigus pirmoje pastraipoje nurodytam 75 dienų laikotarpiui, atitinkama valstybė narė per visą sutikimo (leidimo) galiojimo laikotarpį ir nuo tos dienos, kai įsigalioja Sąjungos leidimas, gali patvirtinti iš pradžių pasiūlytas priemones arba iš dalies pakeistas priemones siekiant atsižvelgti į neprivalomas Komisijos pateiktas pastabas. Apie tas priemones nedelsiant pranešama Komisijai, kitoms valstybėms narėms ir leidimo turėtojui.

Valstybės narės padaro viešai prieinamomis tokias priemones visiems susijusiems ūkio subjektams, įskaitant augintojus.

5. Kai valstybė narė pageidauja, kad visa jos teritorija ar jos dalis būtų vėl įtraukta į sutikimo/leidimo geografinę taikymo sritį, iš kurios ji anksčiau buvo pašalinta pagal 2 dalį, tuo tikslu ji gali pateikti prašymą kompetentingai institucijai, kuri išdavė rašytinį sutikimą pagal šią direktyvą, arba Komisijai, jeigu leidimas GMO buvo išduotas pagal Reglamentą (EB) Nr. 1829/2003. Kompetentinga institucija, kuri išdavė rašytinį sutikimą, arba atitinkamais atvejais Komisija atitinkamai iš dalies pakeičia sutikimo arba sprendimo dėl leidimo išdavimo geografinę taikymo sritį.

6. Siekiant patikslinti GMO išduoto sutikimo (leidimo) geografinę taikymo sritį pagal 5 dalį:

- a) GMO, kuriam išduotas leidimas pagal šią direktyvą, atveju kompetentinga institucija, kuri išdavė rašytinį sutikimą, atitinkamai iš dalies pakeičia sutikimo geografinę taikymo sritį ir informuoja Komisiją, valstybes nares ir leidimo turėtoją, kai tik ši procedūra užbaigiama;
- b) GMO, kuriam išduotas leidimas pagal Reglamentą (EB) Nr. 1829/2003, atveju Komisija atitinkamai iš dalies pakeičia sprendimą dėl leidimo išdavimo netaikydama to reglamento 35 straipsnio 2 dalyje nustatytos procedūros. Komisija atitinkamai informuoja valstybes nares ir leidimo turėtoją.

7. Kai valstybė narė panaikina priemones, kurių imtasi pagal 3 ir 4 dalis, ji apie tai nedelsdama praneša Komisijai ir kitoms valstybėms narėms.

8. Pagal šį straipsnį patvirtintomis priemonėmis nedaromas poveikis GMO, kuriuos buvo leista tiekti rinkai kaip atskirus produktus ar esančius kituose produktuose, laisvai apyvartai.

26c straipsnis

Pereinamojo laikotarpio priemonės

1. Nuo 2015 m. balandžio 2 d. iki 2015 m. spalio 3 d. valstybė narė gali pareikalauti, kad būtų patikslinta pagal šią direktyvą arba Reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 anksčiau nei 2015 m. balandžio 2 d. pateikto pranešimo/paraiškos arba suteikto leidimo geografinę taikymo sritis. Komisija nedelsdama pateikia valstybės narės reikalavimą pranešėjui/paraiškėjui ir kitoms valstybėms narėms.

2. Kai pranešimas/paraiška dar neišnagrinėta ir pranešėjas/paraiškėjas nepatvirtino jo pradinio pranešimo/paraiškos geografinės taikymo srities per 30 dienų nuo pranešimo apie šio straipsnio 1 dalyje nurodytą reikalavimą dienos, pranešimo/paraiškos geografinę taikymo sritis atitinkamai patikslinama. Tuomet pagal šią direktyvą išduotas rašytinis sutikimas ir, kai taikytina, pagal šios Direktyvos 19 straipsnį priimtas sprendimas, taip pat sprendimas dėl leidimo išdavimo, priimtas pagal Reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 7 ir 19 straipsnius, išduodamas remiantis patikslinta pranešimo/paraiškos geografinę taikymo sritimi.

3. Kai leidimas jau suteiktas ir leidimo turėtojas per 30 dienų nuo pranešimo apie šio straipsnio 1 dalyje nurodytą reikalavimą dienos nepatvirtino geografinės leidimo taikymo srities, leidimas atitinkamai pakeičiamas. Rašytinio sutikimo pagal šią direktyvą atveju kompetentinga institucija atitinkamai iš dalies pakeičia sutikimo geografinę taikymo sritį ir informuoja Komisiją, valstybes nares bei leidimo turėtoją kai tik ši procedūra užbaigiama. Leidimo pagal Reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 atveju Komisija atitinkamai iš dalies pakeičia sprendimą išduoti leidimą netaikydama to reglamento 35 straipsnio 2 dalyje nustatytos procedūros. Komisija atitinkamai informuoja valstybes nares ir leidimo turėtoją.
4. Jei pagal šio straipsnio 1 dalį reikalavimo nepateikta arba jeigu pranešėjas/pareiškėjas arba atitinkamais atvejais leidimo turėtojas patvirtino jo pradinės paraiškos arba atitinkamais atvejais leidimo geografinę taikymo sritį, *mutatis mutandis* taikomos 26b straipsnio 3–8 dalys.
5. Šiuo straipsniu nedaromas poveikis GMO, kuriems išduotas leidimas, sėklų ir augalų dauginamosios medžiagos, kurios buvo teisėtai pasodintos prieš apribojant arba uždraudžiant GMO auginimą valstybėje narėje, auginimui.
6. Pagal šį straipsnį patvirtintomis priemonėmis nedaromas poveikis GMO, kuriuos buvo leista tiekti rinkai kaip atskirus produktus ar esančius kituose produktuose, laisvai apyvartai.“

2 straipsnis

Komisija ne vėliau kaip 2019 m. balandžio 3 d. pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitą dėl šios direktyvos naudojimo valstybėse narėse, įskaitant nuostatų, kuriomis valstybėms narėms suteikiama galimybė apriboti arba uždrausti GMO auginimą visoje savo teritorijoje arba jos dalyje, veiksmingumą ir sklandų vidaus rinkos veikimą. Kartu su ta ataskaita Komisija gali pateikti pasiūlymų dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų, kurie, jos nuomone, yra tinkami.

Ne vėliau kaip šio straipsnio pirmoje dalyje nurodytą dieną Komisija taip pat praneša Europos Parlamentui ir Tarybai apie faktinį aplinkos atkūrimą dėl GMO auginimo sukeltos žalos, remdamasi informacija, kuri Komisijai teikiama pagal Direktyvos 2001/18/EB 20 ir 31 straipsnius ir pagal Reglamento (EB) Nr. 1829/2003 9 ir 21 straipsnius.

3 straipsnis

Ne vėliau kaip 2017 m. balandžio 3 d. Komisija atnaujina Direktyvos 2001/18/EB priedus pagal tos direktyvos 27 straipsnį, kiek tai susiję su rizikos aplinkai įvertinimu, remdamasi sugriežtintomis 2010 m. Tarnybos gairėmis dėl genetiškai modifikuotų augalų rizikos aplinkai įvertinimo ir siekdama jas įtraukti.

4 straipsnis

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Strasbūre 2015 m. kovo 11 d.

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas
M. SCHULZ

Tarybos vardu
Pirmininkė
Z. KALNIŅA-LUKAŠEVICA